

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РИНКУ ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПІ

З кожним роком у світі все гостріше постають екологічні проблеми, зокрема, питання забруднення навколишнього середовища пов'язані із транспортом. Більше всього від викидів забруднюючих речовин страждають великі міста із великою кількістю населення і, відповідно, транспорту. Одним із шляхів вирішення зазначеної проблеми є використання електромобілів.

Більшість сучасних виробників автомобілів почали вкладатися в електромобілі з метою реклами - для створення собі іміджів «борців за екологію», а крім того, щоб в якийсь момент не опинитися позаду конкурентів. Оскільки, розвиток цифрових технологій створив умови для інноваційних товарів та послуг [1].

Електромобіль – автомобіль, що приводиться в рух одним або декількома електродвигунами з живленням від акумуляторів, а не двигуном внутрішнього згоряння [2].

Перевагами електромобіля є [3]:

- відсутність шкідливих викидів;
- нижчі витрати на експлуатацію автомобіля: не потрібна дорога коробка передач і мастило до неї, двигун внутрішнього згоряння (в тому числі заміна масел, фільтрів, пасів, роликів і т. д) і його обслуговування, насосів високого тиску (якщо це дизельний двигуни), паливних фільтрів, та ін.;
- простота конструкції і керування, висока надійність та довговічність (до 20 – 25 років) у порівнянні зі звичайним автомобілем;
- низький рівень шуму при роботі двигуна та при русі автомобіля по дорозі;
- можливість підзарядки від побутової електричної мережі, але такий спосіб в 5 – 10 разів довший (триває близько 6 годин), ніж від спеціального високовольтного зарядного пристрою.

Абсолютним лідером за часткою електромобілів на ринку є Норвегія. Станом на 2019 рік ринкова частка електромобілів становила майже 40% від загального обсягу ринку автомобільного транспорту. На державному рівні у країні запевняють, що продажі автомобілів з двигуном внутрішнього згорання будуть припинені і країна повністю перейде на електромобілі. Міністерство Норвегії з питань клімату заявляє, що у країні будуть створені спеціальні умови для стимулювання продажів електромобілів, доки мета не буде досягнута. Звіти показують, що населення теж лояльно ставиться до купівлі електромобіля. Представники енергетичних компаній Норвегії теж не бояться масового переходу на електромобілі. За їхніми підрахунками, навіть

якщо вся країна перейде на електрокари, навантаження на мережу збільшиться лише на 6%. Основною проблемою може стати неправильний розподіл навантаження на електромережі [4].

На другому місці за ринкової частки електромобілів знаходиться Швеція. З 2015 по 2019 роки частка електромобілів на ринку автомобільного транспорту у Швеції коливалась від 1,4 до 6,3%. Третє місце посідають Нідерланди. Ринкова частка електромобілів у Нідерландах у 2015 р. складала – 5,4%, у 2016 р. – 3,9%, у 2017 р. зросла до 9,7%, у 2018 р. – 6,4%, а у 2019 р. знизилась до 2,7% [4].

За перші два місяці 2016 року в Україні було продано 125 електромобілів. Найпопулярнішим серед українців став Nissan Leaf. Причиною різкого стрибка попиту на електромобілі є скасування з 1 січня 2016 року ввізних мит. Найбільший попит на електромобілі за даними сервісного центру МВС спостерігається в м. Києві - 528 одиниць, в Одеській - 486, і в Харківській областях – 446 [5].

Велику зацікавленість ринком України виявляють деякі європейські виробники. В теперішній час Міністерство інфраструктури України почало переговори з американською компанією Tesla Incorporated про відкриття провадження випуску електромобілів в Україні. У рамках підготовки до запуску офіційних продажів електромобілів в Україні компанія Renault почала встановлювати безкоштовні зарядні станції. На даний момент «електрозаправки» встановлено в трьох автосалонах бренду в Києві, Львові та Одесі, при цьому всі три заправки були підключені до партнерської мережі Tesla Club Ukraine, яка налічує вже 86 зарядних станцій по всій території України.

В Україні планують випускати і власні електромобілі. Інвестувати в нову галузь автомобілебудування готові Fiat, Suzuki, Volkswagen, Nissan, Hyundai і Toyota. У зв'язку з цим влада сподівається, що гучні бренди привернуть увагу українських споживачів.

Ціни на електромобілі в Україні і у світі поки що залишаються вищими за ціни на подібні за технічними характеристиками бензинові автівки. Найбюджетніші моделі вартують близько 15-20 тисяч євро. Висока ціна пов'язана з дорогими комплектуючими, і в першу чергу, з акумуляторами, які працюють переважно на літії, досить коштовному металі. Експерти впевнені, що ціна поступово знижуватиметься разом із зростанням попиту на електротранспорт [5].

З вище сказаного, можна зробити висновок, що використання електромобільного транспорту в Україні, це дуже необхідний і перспективний напрямок, який слід розвивати, але без дієвої підтримки з боку держави, суттєвих зрушень в цьому питанні не відбудеться.

Список використаних джерел

1. Аргун Щ.В., Гнатов А.В., Улянець О.А. Екологічний та енергоефективний електромобільний транспорт та його інфраструктура. *Вісник ЖДТУ*. 2016. №2(77). С.18- 26.
2. Відоменко О.І. Перспективи розвитку електромобільного транспорту в Україні. Наукова думка: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 19 червня 2017р. Одеса. 2017. Т.4. С.50-54. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/25691>.
3. Гірін В.С., Гірін І.В. Сучасний стан електромобільного транспорту та його перспективи в Україні. *Гірничий вісник*. 2017. Вип. 102. С.21-26. URL: <http://iomining.in.ua/wp-content/uploads/GV/102/6.pdf>
4. Іванечко Н., Процишин Ю., Никитишин Т. Цифрові технології в роздрібній торгівлі: зарубіжний та Український досвід. *Food Industry Economics*. 2020. №12(1). С. 77-85. <https://doi.org/10.15673/fie.v12i1.1671>
5. Кужель В.П., Харчук О.В. Проблеми та перспективи експлуатації електромобілів на території України. Збірник наукових праць науково-технічної конференції Вінницького національного технічного університету, факультету машинобудування та транспорту, 10-11 березня 2016 р. Вінницький національний технічний університет. 2016. URL: <http://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fmt/all-fmt-016/paper/view/1213>.
6. Електромобіль 2019. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
7. Електромобіль: «за» і «проти» 2018. URL: <http://www.zr.ru/>
8. Новини фінансів в Україні. Норвегія готова повністю перейти на електромобілі до 2025 року. URL: <https://news.finance.ua/ru/news/-/420559/norvegiya-gotova-polnostyuperejti-na-elektromobili-k-2025-godu>